

קובץ

האור לחיים

שנה רביעית

מאמרים ושיחות

מרן ראש הישיבה

הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת וישלח תשפ"ב

זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
17:47	17:14	* 16:23	י-ם
17:43	17:10	16:20	ת"א
17:43	17:10	16:20	חיפה
17:47	17:14	16:23	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 16:03

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',

יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: **02-5000455** **058-321-3565**

052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת וישלח תשפ"ב

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אחר"ך" - חומש בראשית

1 אדם גדול מביט בדברים הקטנים

פניני אור החיים הקדוש:

4 עשו קיבל נשמה גבוהה מאוד

פרשה למעשה:

6 האם אתה מכיר את עצמך

11 ואתה פתחת בתשובה תחילה

14 מה איכפת לעשו, אם יש ליעקב שור וחמור

15 האלוקים יבקש את נרדף

17 מדוע יעקב אבינו רצה להיפטר מצאנו

17 דף חשבון לעשו

18 גם לרחוק ביותר-נשמה קדושה

19 חמדת הממון גברה על ההגיון

22 יעקב גיבור חיל-מדוע פחד מעשו

אדם גדול מביט בדברים הקטנים

יוקרתו, מתיישב בלובי ומזמין כוס תה - ישלם עליו כמה עשרות שקלים.

המחיר אינו רק על המים, הסוכר ותמצית התה, אלא גם על האולם המפואר, הכורסאות הנוחות, התאורה, המזגן והשירות האישי. כך

גם כל דבר שאדם

לוקח מהעולם

הזה, מחירו יקר

ביותר. ואם אין לו

מה לשלם - הרי

הוא 'פושט רגל'.

הוא עלול להגיע

לעולם העליון,

מבלי שיהיה לו

מה לשלם על מה

שנהנה כאן

בעולם.

לכן, גדולי עולם דאגו להפחית עד למינימום את הנאתם מהעולם הזה.

על רבי עקיבא איגר זצ"ל מסופר,

שהיה בולע את האוכל ולא לועס

וַיִּזְתֶּר יַעֲקֹב לְבָדוֹ וַיֹּאבֶק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר (בראשית לב, כה).

מפרש רש"י (והוא מהגמרא חולין צא ע"א):

"וַיִּזְתֶּר יַעֲקֹב - שכח פכים קטנים וחזר

עליהם", ועל כך אמרו חז"ל (בגמרא

שם): "מכאן לצדיקים שחביב עליהם

ממונם יותר

מגופם, וכל כך

למה? לפי שאין

פושטין ידיהן

בגזל".

מה פשר הדבר?

האם עד כדי כך

חביב הממון על

הצדיקים יותר

מהגוף?

רבי ישראל מסלנט

זצ"ל היה אומר, כי

העולם הזה הוא מקום יקר מאוד.

דומה הוא לבית מלון יוקרתי. כוס תה

שאדם שותה בביתו עולה לו אגורות

בודדות, אבל אם הוא נכנס למלון

"גדולתם של הגדולים"

היא שאינם שוכחים

גם את הדברים

הקטנים בעולם"

זכויותיו.

זהו שאומרים בתפילת "נשמת כל חיי": "אלו פיננו מלא שירה פים וּלְשׁוֹנֵנוּ רְנָה פְּהֶמוֹן גָּלְיוֹ וְשִׁפְתוֹתֵינוּ שִׁבַּח כְּמִרְחֵבֵי רָקִיעַ וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת פֶּשְׁמֵשׁ וְכִיָּרַח... אֵין אֲנַחְנוּ מְסַפִּיקִים לְהוֹדוֹת לָהּ... עַל אַחַת מֵאֲלֶף אֲלָפִים וְרַבֵּי רִבְבוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשִׂיתָ עִם אַבּוֹתֵינוּ וְעַמָּנוּ".

הקב"ה עושה עמנו ניסים בכל רגע ורגע בו אנו חיים כאן בעולם, ועלינו להודות לו כל העת, אך הדבר אינו באפשרותנו, שהרי צריכים לאכול וללמוד ולישון. לכן, צריכים אנו להודות לכל הפחות על אחת מאלף אלפי אלפים מאותם חסדים.

ברם, הצדיקים חיים כל הזמן בחשבון, ולכן הם מגיעים לדרגות גבוהות של

אותו, כדי שלא ייהנה מהאכילה. לאכול הוא היה חייב, כדי לקיים את גופו, אבל ליהנות מהאכילה - בזה אין צורך.

הרא"ש כותב בספרו "אורחות חיים": "אל תאמר בצדקתי העשרתי, ותירא שלא תקבל שכרך בעולם הזה". על האדם לחשוש פן יקבל את שכרו בעולם הזה, ולכן ככל שייחנה פחות בעולם הזה, כך יגדל שכרו בעולם הבא.

אותם 'פכים קטנים', אם יעקב אבינו יודקק להם שוב ויצטרך להשיגם מחדש, יגרעו לו משכרו בעולם הבא, ולכן הוא חזר לקחתם משם.

יעקב אבינו עבר בעולם הזה צרות גדולות, ועם זאת הוא פחד כי בשל החסדים שהקב"ה עשה עמו, נתמעטו

לעילוי נשמת
חנניה בן סוליקה ז"ל

הודאה ושבח להשי"ת.

אם שאלת רשות מבעלך לשלוח לי את הסוכר, לא יכולתי לעשות בו כל שימוש!"

"אינני מבינה!" תמחה האחות, "הרי במשך שישה חודשים היית בישיבה, למה חिकית עד עכשיו? יכולת לשלוח לי בדואר מכתב ולשאל אותי האם שלחתי את קוביות הסוכר ברשות בעלי, ואז היית רשאי להשתמש בהן ללא חשש?!"

מתשובתו של רבי איסר זלמן, ניתן ללמוד מהו כוחו של אדם גדול עוד בבחרותו. "אם הייתי שולח לך מכתב, בעלך היה יכול לקרוא ששלחת לי את קוביות הסוכר בלי רשותו, והדבר היה עלול להפר את שלום הבית ולגרם חלילה למריבה ביניכם!"

רואים אנו את עומק זהירותם של גדולי הדורות בענייני ממון. גדולתם של הגדולים היא שאינם שוכחים גם את הדברים הקטנים בעולם. עצם המחשבה על הדברים הקטנים הללו, היא שהביאה אותם לגדלות, כיון שהם לא זלזלו בדברים קטנים!

בימי נעוריו למד רבי איסר זלמן מלצר "צ"ל, בעל ה"אבן האזל", בישיבת וולוז'ין. באותם ימים העוני היה גדול מאוד, ובחורי הישיבה סבלו מחרפת רעב.

באחד הימים, אחותו הנשואה של רבי איסר זלמן שלחה לו לישיבה חפיסת קוביות סוכר, שהיו באותה תקופה מצרך נדיר מאוד, כדי שיקבל כוחות ללימוד התורה. רבי איסר זלמן קיבל את קוביות הסוכר אך לא השתמש בהן כלל. לאחר שישה חודשים, כשחזר הביתה מהישיבה, הלך לבית אחותו והשיב לה את חפיסת קוביות הסוכר.

"מה זה?" שאלה האחות בפליאה, "למה לא השתמשת בקוביות הסוכר?!"

"איך אשתמש בהן?" השיב רבי איסר זלמן, "הרי הלכה היא ש'מה שקנתה אשה קנה בעלה', ומאחר ולא ידעתי

עשו קיבל נשמה גבוהה מאוד

כך, שאם כן היה לו לומר "מיד אחי עשו", ומובן הדבר בהדגישו 'עשו' כי זהו אחיו היחיד ואין לו אח זולתו.

על כן מפרש ה"אור החיים" הקדוש את כפל הלשון, שבא לרמוז על שתי מעלות שהיו בו בעשו, והיה יעקב צריך לכוון בתפילתו על שתיהן שלא יועילו לו:

מעלה ראשונה - זכות אבות, הרי עשו הוא בנו של יצחק אבינו. כנגד זה התפלל יעקב "הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי", אחים אנחנו ויש לנו אב זקן.

ומעלה שניה - מעלת עצמו. וכנגד זה התפלל ואמר "מִיַּד עֵשָׂו".

עשו היה איש מעלה, הוא קיבל נשמה גבוהה מאוד, נשמת דוד המלך. דוד המלך היה צריך להיוולד יחד עם יעקב אבינו, שתי הנשמות הללו היו שתיים מארבע רגלי המרכבה העליונה. עד דוד המלך, היה אדם הראשון אחד מרגלי המרכבה. וכיון שנולד דוד, יצא

הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֵשָׂו (בראשית לב, ב).

כותב "אור החיים" הקדוש:

"מיד אחי וגו'. רש"י ז"ל פירש 'אחי' שאינו נוהג עמי כאח אלא כעשו הרשע, ולדבריו ז"ל לא היה לו לומר אלא מיד אחי עשו ומובן הדבר מיתור אומרו עשו כי אין לו אח זולתו.

אכן נתכוין להתפלל להיות שהיו לעשו ב' בחינות התוקף האחד לצד זכות יצחק והב' לצד גודל תוקפו ומעלתו וצריך חוזק גדול להנצל ממנו לזה התפלל שלא תעמוד לו זכות אבות. והוא אומרו הצילני נא מיד אחי הגם שאח עשו ליעקב ואף על פי כן אני מתפלל, וכנגד בחינת גודל תוקפו אמר מיד עשו וידוע הוא בנשא ורם".

מדוע כפל הכתוב בלשונו - "מִיַּד אָחִי מִיַּד עֵשָׂו"?

רש"י מפרש: "מִיַּד אָחִי - שאין נוהג עמי כאח אלא כעשו הרשע".

אך ה"אור החיים" הקדוש מקשה על

ראשים". היה הורג באויביו ללא מורא ופחד וכורת את ראשיהם, וכל כוונתו היתה לשם שמים, להשליט סדר ושלטון בעולם, שייראו כולם מבורא עולם.

עשו לעומתו השתמש בכוח המיוחד שלו באכזריות לשמה, רצח וטבח ושפך דם נקיים, ולא חס על איש ואשה, עולל ויונק.

את האכזריות הזו ירשו צאצאיו אחריו, שטבחו ושחטו בכל הדורות מיליוני אנשים חפים מפשע במיתות קשות ואכזריות. עד היום אנו סובלים מ'ירושת' עשו הטבועה בתכונת נפשם וטבעם של שונאי ישראל.

אך לא אלמן ישראל! "יִשְׁלַח עֲרֹךְ מִקֶּדֶשׁ וּמִצִּיּוֹן יִסְעֶדְךָ" (תהלים כ, א), הקב"ה שולח לנו עזרה ממרום לעמוד כנגדם. כל אויבנו מבקשי נפשנו אינם יכולים לנו, כי דוד מלך ישראל חי וקיים, וזרעו חי וקיים לברכה.

אדם הראשון ונכנס דוד המלך תחתיו. דוד המלך היה חלק מאדם הראשון, כי הוא נתן לו שבעים שנים מחייו. דוד היה צריך להיוולד נפל, ואדם הראשון היה מוכן להקריב שבעים שנה מאלף שנותיו עבור דוד. אחר כך התחרט, אבל את הנעשה אין להשיב. אדם הראשון חי תשע מאות ושלושים שנה, ודוד המלך חי שבעים שנה.

עד שנולד דוד המלך, היתה בעשו נשמתו של דוד מלך ישראל. לכן עשו היה אדמוני, ואף דוד המלך היה אדמוני. לשניהם - להבדיל בין צדיק לרשע - היה תוקף וכוח מיוחד של שלטון ומלוכה. אלא שעשו השתמש בכוח זה לרעה, ואילו דוד השתמש בו לתועלת - "וַיִּמְלֶךְ דָּוִד עַל כָּל יִשְׂרָאֵל וַיְהִי דָוִד עֹשֶׂה מְשֻׁפֵּט וַיְצַדֵּק לְכָל עַמּוֹ" (שמואל ב - ח, טו).

כאשר נדרש הדבר, היה דוד המלך מוציא את חרבו ואומר: "אינני מחזיר את החרב לנדנה עד שאספור אלף

האם אתה מכיר את עצמך

נגרמת שכחה. גם בעולם הזה יכול לקרות לאדם, שמרוב לחץ ובהלה ייעלם לרגע שמו מזיכרונו. נו, אז מה? וכי יש בכך חטא או עוון?

התירוץ הוא, שלא מדובר סתם בשם שבו מכנים את האדם. שמו של האדם הוא ביטוי לעצמיותו ולמהותו, לשליחות שעליו לבצע בעולם הזה.

כאשר בא אדם לפני בית דין של מעלה, שואלים אותו: מה "שמך"? מי אתה ומה אתה? מה פעלת בעולם בשנות חיידך?

ראיתי דבר נפלא בספר "אור יהל" (פרשת יתרו) לרבי לייב חסמן זצ"ל:

אם ישאלו אדם "האם מכיר אתה את פלוני?" ויענה שאינו מכיר, לא נתמה על כך אף אם הם מתגוררים באותה עיר. העיר גדולה, האדם ההוא אינו מתגורר סמוך לפלוני, וגם לא היה לו שום עסק איתו, ומעולם לא דיברו זה עם זה.

הגִּידָה נָא שְׁמֶךָ (בראשית לב, ל).

יש נוהגים לומר בכל בוקר, לפני סיום תפילת העמידה, פסוק מהתנ"ך שפותח באות של תחילת שמם ומסיים באות שבסוף השם, כגון: מי ששמו "צבי" אומר את הפסוק מתהלים (ק"ט, קמג) "צר ומצוק מצאוני מצוותיך שעשועי".

מה העניין באמירת "הפסוק האישי" הזה?

כאשר נפטר האדם מן העולם, הוא בא לפני בית דין, ומלאך אומר לו: "עמוד על רגליך! מה שמך?" מרוב בהלה, אדם עלול לשכוח את שמו ולא לענות, ועקב כך יסבול ייסורים קשים.

זמן רב תהיתי: למה? מה הבעיה הגדולה בכך ששכח אדם את שמו? האמת היא, שדי טבעי להיבהל כשרואים מלאך, ובפרט כשעומדים בפני בית דין של מעלה, ומרוב בהלה

הקב"ה הטביע באדם מידה מיוחדת, עצומה ועוצמתית ביותר. היא מגרה את השכל, גורמת לאדם להרחיב את אופקיו, להוסיף ידע ולפענח תעלומות. המידה הזו היא - מידת הסקרנות.

לסקרנות יש, כאמור, כוח גדול מאוד. השאלה לאיזה כיוון מפנים אותה.

סתם אדם סקרן, בודק וחוקר מה עשו פה ומה עשו שם, מה קורה בארצות הברית ומה באפריקה, מה יש בנהרות ובנחלים, וממה מורכבים האלמוגים, איך השמש מחממת את העולם וכמה מעלות חום יש על פני השטח שלה... המשיכה לבדוק, לחקור ולברר נובעת מסקרנות, אך באמת הקב"ה הטביע מידה זו באדם כדי להגיע באמצעותה לדברים עליונים מאוד - לחכמה

לעומת זאת, אם יש לאדם שכן באותו בניין, באותה קומה, ממש בדירה ממול, סביר שתהיה ביניהם היכרות מועטת לפחות. מן הסתם, יוצא להם להיפגש לפעמים, לברך זה את זה לשלום, ואולי הם גם מתפללים באותו בית כנסת, וילדיהם משחקים אלו עם אלו.

[האמת היא, שהיום כבר יכולים שכנים לגור באותו בניין ובאותה קומה, מבלי להכיר כלל זה את זה].

המלאך שואל את האדם לא על פלוני המתגורר בעירו, ולא על שכן שמתגורר בבניין שלו, אלא על עצמו - האם אתה מכיר את עצמך, את הפנימיות שלך? חשבת בימי חיך על השליחות שאתה צריך לבצע בעולם?

להצלחת
רמי בן אסתר

לאחר שעולה נשמתו של אדם למרומים, שואלים אותו: "מה שמך?" האם מיצית משהו מהסקרנות שניתנה בך, או שהשארת אותה רדומה?

ישנם בני אדם שחיים שבעים או שמונים שנה, ולא מכירים את עצמם. לא יודעים מה יש בהם, ומה יכלו לפעול בעולם. הם רדומים.

מה שמך? - לא יודע.

אתה מכיר את עצמך? - לא, לא יודע מי אני.

בשביל מה נתנו לך את העוצמה ואת כל הכוחות הגדולים!?

יש אדם שסקרנותו מובילה אותו להתעניין בכל נושא ועניין, ורק את עצמו הוא שוכח.

למה?

כך כותב רבי לייב חסמן זצ"ל (שם):

"יש להתפלא על האדם, שדר בשכנות עם עצמו, לא רק בדירות סמוכות,

האלוקית, היא חכמת התורה.

מרן רבנו עובדיה יוסף זצ"ל, למד כארבעים אלף ספרים, וידע את כולם. ממה נבע הדבר? ממידת הסקרנות, אותה כיוון מרן לתורה ולקדושה.

יתרה מזו, מרן לא רק הכיר את הספר - הוא "הכיר" את עצמו. הלימוד שלמד הפך להיות חלק ממנו. פחד גדול היה למרן, שמא ישכח דבר מתלמודו, והיה חוזר כדי שיישמר היטב בזיכרונו.

פעם אחת, כשהתפללנו יחד בבית כנסת, ראיתי את מרן לוקח אחד מן העלונים, מקפל ושם בכיס. אחר כך לקח עוד עלון, ועוד אחד, ועוד, ואת כולם הכניס לכיסו.

התפלאתי מאוד. למרן לא חבל על הזמן היקר שלו? אך הביאור בזה שמרן סקרן, אולי הביאו ביאור נוסף שלא שמע, או פירוש חדש שלא היה ידוע לו.

מרן חי את כל חייו בסקרנות עצומה, שכוונה כולה לתורה ולקדושה.

האדם הגדול, אני פועל פעולות.

"אלא ידע את עצמו להבין ולהרגיש, כי כולו מלא שקר מטונף בחטאים ומתגלגל בפשעים. והרי על כל אלה הוא הדיין.

"אתה הדיין, אתה מחליט, ואתה לוקח שוחד. יצר הרע משחד אותך, ואתה הולך אחריו ומתפתה. למה? - מפני שהוא חד. שניכם באותה כפיפה אחת. הפכת להיות אחד איתו. "הַשְׁחָד יַעֲזֹר פְּקָחִים וַיִּסְלַף דְּבָרֵי צַדִּיקִים..." (שמות כג, ח).

איזו פנינה נפלאה: היצר הרע הוא "חד", הוא הופך להיות חלק מהאדם. כיון שכך, יש לאדם נגיעה, אין הוא מסוגל לראות חסרונות עצמו ואינו מוכן להביט על הפגמים שבו ולהכיר בהם.

המשנה (נגעים ב, ה) אומרת: "כל הנגעים אדם רואה, חוץ מנגעי עצמו". האדם מצדיק את מעשי עצמו, ורואה את עצמו כאדם השלם. לעומת זאת, אצל האחרים הוא רואה המון נגעים וחסרונות, אך מניין זה נובע? - ממנו

אלא כל עצמו עם עצמו, דבוק באיבריו וגידיו, ובכל זאת רוב בני האדם חיים את חייהם, ועד יומם האחרון אינם מכירים את עצמם, כלומר את כוחות עצמם, את מידותיהם וטבעי רצונם. ותמה על עצמד, שיש לך שכן ושותף הדר עמך כל ימי חיך בחדרי לבבך, למה לא תתעניין להכירו קצת? שמא גנב הוא, שמא הוא משחד אותך ולוקח לך את הכל, ולא נשאר לך כלום. ומה שאתה מכניס הוא מוציא, וכל מה שאתה מרוויח הוא מפסיד לך..."

מהי התשובה? מדוע האדם לא מנסה להכיר את עצמו, ונשאר חבוי ו"גלום"?

"התשובה היא, כי האדם קרוב אצל עצמו, ואינו רואה שום עוולה וחסרון בו. אומנם, כשם שהסעיף הראשון בשולחן ערוך הוא 'שויתי ה' לנגדי תמיד', כך הסעיף הראשון של שולחן ערוך של האדם הוא: 'חטאתי לנגדי תמיד'. 'חטאתי' כלומר, לא להיות שוטה ומחשב בדעתו: אני שלם, אני

תוכל למכור גם חלב וגם בשר, ואז היא תהיה עשירה מאוד, ואז היא תוכל...

ובעודה חושבת ומתכננת, מה תוכל לעשות בכל הכסף הרב שיעמוד לרשותה, שכחה לשים לב רק לדבר אחד: לכד שעל ראשה. וכיון שכך, כאשר הניעה ראשה, בהסכמה לאחת התוכניות הדמיוניות, נפל הכד והתנפץ.

הלך החלב והלכו כל התוכניות. הכל נגוז ועבר. אין שום דבר.

אל תשכח להביט תחילה בתוך עצמך, זהו הבסיס והיסוד לכל התוכניות.

אם יסתכל האדם בתוך עצמותו, יוכל לזכות למלא את שליחותו בעולם, ויזכה גם לשכר טוב ונפלא בעולם הבא.

עצמו, מהעובדה שכל הנגעים הללו מצויים בתוכו. הוא רואה את הנגעים "חויץ", אבל הם בתוך "עצמו".

הצעד הראשון שצריך אדם לעשות הוא: להסתכל בתוך עצמותו ולהכיר את מהותו ומצבו. רק אחר כך יוכל לתכנן תוכניות ולפעול.

מעשייה עממית מספרת על נערה כפרית, שהלכה בדרך אל השוק ועל ראשה כד גדול של חלב. היא תכננה לעצמה תוכניות נפלאות - היא תמכור את החלב, ובכסף שתקבל תקנה תרנגולות. התרנגולות יטילו ביצים, והיא תמכור את הביצים ותקנה עוד תרנגולות, ואז יהיו לה הרבה ביצים למכור, ובכסף שתקבל תמורתן תקנה פרות, וכשהיו לה הרבה פרות, היא

זה היום עשה ה'

כשעה טובה ומוצלחת יצא לאור **ספר מפתחות "משכני אחריד"** על כל סדרת ספרי "משכני אחריד" של מורינו ורבינו מרן ראש הישיבה הגאון רבי **ראובן אלבז שליט"א**

הכוללים בתוכם: אפתח ערכים/101א, אפתח וקורות תנ"ך, ש"ס, אדרשים ואפרשים אפתח רבנים, סיפורים וכו'...

ניתן להשיג משרדי הישיבה, בטלפון: **02-5000455**

ואתה פתחת בתשובה תחילה

קם ועשה מעשה: נטל את מיטתו של יעקב מאוהל בלהה והניחה אצל לאה אמו.

ראה יעקב שמיטתו נלקחה מאוהל בלהה לאוהל לאה, והקפיד על עושה המעשה. אלו דברים עמוקים ופנימיים, בסוד קדושים מי יעמוד. אומנם כוונתו של ראובן היתה לשם שמים, ואמרו חז"ל (שבת נה ע"ב) "כל האומר ראובן חטא - אינו אלא טועה", מכל מקום, הקב"ה מדקדק עם חסידיו כחוט השערה (חגיגה ה ע"ב). מי התיר לראובן לעשות את מעשהו ולצער את אביו, אשר כל כולו דבוק בשכינה הקדושה!?

לכן, לפני מותו הוכיח יעקב את ראובן על פזיזותו במעשהו: "פָּחַז פְּמִים אֶל תּוֹתֵר פִּי עֲלִיתָ מִשְׁפְּבֵי אָבִיךָ אֲזַ חֲלַלְתָּ יְצוּעֵי עֲלֶהָ" (בראשית מט, ד), ובעקבות זאת איבד ראובן את בכורתו, כפי שנאמר בספר דברי הימים (א ה, א): "וּבְנֵי רְאוּבֵן בְּכוֹר יִשְׂרָאֵל כִּי הוּא

וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן וַיִּשְׁכַּב אֶת בְּלָהָה... בְּנֵי לָאָה בְּכוֹר יַעֲקֹב רְאוּבֵן (בראשית לה, כג).

וכי איננו יודעים שראובן הוא בכור יעקב? מדוע הוצרך הכתוב להודיע זאת?

כשמתה רחל, נותר בנה בנימין בן יומו, ושמו רומז עליו: בנימין - 'בן יומין'. מי יגדל את היתום בן יומו? בלהה, שפחת רחל, שאחר כך ניתנה ליעקב בתורת אשה - היא תהיה האומנת של בנימין. טבעי הדבר שיעקב ישגיח עליו ויגדלו ליראת שמים ולמידות טובות. לכן ביקש יעקב שיניחו את מיטתו אצל בלהה, כדי שיוכל לעקוב מקרוב אחר גידולו של בנימין היתום.

חשב ראובן בליבו: עד עכשיו היתה רחל עיקרו של הבית, עכשיו שמתה רחל, מגיע לאמי שהיא תהיה עיקרו של הבית. למה, אם כן, הניח אבי את מיטתו אצל בלהה?

לאחר המעשה יעקב כבר לא יכול להביא עוד בנים. וזהו שהוסיף הפסוק (לה, כב): "וַיְהִי בְנֵי יַעֲקֹב שְׁנַיִם עָשָׂר" ממה הענין להזכיר כאן את מניינם של בני יעקב? אלא בא הכתוב לומר כי על ידי שראובן בלבד את יצועי אביו, נמנע מיעקב אבינו להגדיל את מניין בניו. "וַיְהִי בְנֵי יַעֲקֹב שְׁנַיִם עָשָׂר" - ולא יותר.

מעתה, ריבוי השבטים יבוא על ידי יוסף הצדיק, אולם הדבר יהיה כרוך בניסיונות קשים, ועל כך הקפיד יעקב.

את התוכחה, כאמור, השמיע יעקב לראובן לפני מותו, אולם בשעת מעשה יעקב לא הוכיחו ולא העיר לו על כך כלל. "וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל" (שם) - שמע, אך לא אמר לו מאומה.

מדוע?

כי ראובן לא היה צריך שיוכיחוהו כדי להתעשת ולהבין שעשה מעשה אשר לא ייעשה. למרות שכוונתו היתה לשם שמים, מתוך קנאתו לכבוד אמו, הוא הבין שהיתה בכך פגיעה באביו.

הבכור, ובחללו יצועי אביו נתנה בכרתו לבני יוסף בן ישראל ולא להתיחש לבכרה".

אבל חלילה לפרש את הפסוק כפשוטו. ראובן היה ונשאר קדוש וטהור, אחד משנים עשר שבטי י-ה. אלא כוונת הפסוק שבלבל את יצועי אביו, וגם זאת עשה לשם שמים, משום כבודה של אמו.

ולכן, אומר ה"אור החיים" הקדוש: הואיל ונאמר על ראובן הפסוק "וַיִּשְׁפֹּב אֶת בְּלָתָהּ", על כן בא הכתוב שלאחריו ומודיע לנו כי ראובן היה "בכור יעקב", שהיה קדוש וטהור מראשיתו ואין להטיל בו דופי.

מה בדיוק היה הצער שגרם ראובן לאביו?

יעקב אבינו רצה להקים עוד שבטים מבלהה. אילו היה עושה כן, היה נשלם תיקון העולם. נמצא אפוא, שעל ידי מעשהו של ראובן הוא מנע את תיקון העולם.

יתר על כן. שורשו של המעשה שעשה ראובן, שבלבל יצועי אביו, היה נעוץ באמו של יוסף - רחל. היא היתה צרתה של לאה אמו. את עיקר משכנו של יעקב הוא קבע באוהל רחל ולא באוהל לאה. כל השנים הוא ראה כיצד אמו סובלת מכך, ולא היה יכול לעזור לה. והנה כעת יש לו הזדמנות לנקום ביוסף, בנה של רחל, על כל השנים שלאה אמו הצטערה בגלל אמו של יוסף.

אם כן, ראובן התגבר וכבש את יצרו, והיה מוכן למסור את נפשו להצלת יוסף. בכך גילה צדקות וגדלות נפש מיוחדת.

חשב ראובן בליבו: על ידי שאציל את יוסף ואביאהו אל אבינו, אתקן את חטאי. הרי החטא היה בכך שגרמתי

הוא הצטער על המעשה, התעטף בשק וישב בתענית, ועשה תשובה, כפי שמביא רש"י על הפסוק לקמן (לו, כט) "וַיֵּשֶׁב רְאוּבֵן אֶל הַבּוֹר" - "עסוק היה בשקו ובתעניתו על שבלבל יצועי אביו".

ישנה נקודה נוספת המלמדת על מעלתו הגדולה של ראובן. הוא ישב עם אחיו ושמע כיצד מתכננים לפגוע ביוסף מתוך קנאתם בו - "לְכוּ וְנַהַרְגֵהוּ וְנִשְׁלְכֵהוּ בְּאֶחָד הַבְּרוֹת" (בראשית לו, כ). אך לראובן היתה עוד סיבה שיהיה בליבו על יוסף - הוא נטל ממנו את הבכורה. כעת יש אפשרות לבטל זאת, שהרי אם יוסף ימות, הוא לא ישאיר שם ושארית, ותחזור הבכורה לראובן.

את תשובתו של ראובן ושיבחו על כך. וכפי שאומר המדרש (בראשית רבה פד, יט): "אמר לו הקדוש ברוך הוא: מעולם לא חטא אדם לפני ועשה תשובה, ואתה פתחת בתשובה תחילה". יצאה בת קול ואמרה: ראובן נמחל עונו.

צער לאבינו, וכעת אתקן זאת על ידי שאגרום לו שמחה ואושר. כשיתברר ליעקב שאני הצלתי את יוסף, הוא בוודאי ימחל לי על המעשה הקודם. בכך הוכיח ראובן שתשובתו היתה אמיתית ושלמה. ואכן הקב"ה ראה

מה איכפת לעשו, אם יש ליעקב שור וחמור

זאת, המון העם מכבדים את האדם העשיר ורואים אותו כמצליחן.

ואם אין לאדם כסף, היחס אליו בהתאם.

יעקב אבינו הכיר את נפש עשו אחיו, ולכן אמר לו: "עם לָבָן גִּרְתִּי... וַיְהִי לִי שׁוֹר וַחֲמוֹר צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה" (שם, ה-ו), 'על אף ששהיתי אצל לבן הרמאי, הצלחתי לצבור רכוש רב מאוד. אני עשיר מופלג, אל תחשוב שאפשר לזלזל בי, ואל תעלה על דעתך לנסות להתנכל לי'.

וַיְהִי לִי שׁוֹר וַחֲמוֹר צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה (בראשית לב, ו).

מה איכפת לו, לעשו, אם יש ליעקב שור וחמור?

אצל עשו, וכך גם כיום אצל אומות העולם, אדם שיש לו כסף נחשב חשוב ובעל ערך.

האמת היא, כמובן, שאין בעושר שום הוכחה לטיבו של האדם ולחוכמתו. יכול אדם להיות אנאלפבית גמור וסכל - ויחד עם זאת עשיר מופלג, שהרי הכסף מגיע מאת ה'. ועל אף

האלוקים יבקש את נרדף

כִּי יֵרָא אֲנֹכִי אֹתוֹ כִּן יָבֹא וְהִפְנִי אִם עַל
בְּנִים (בראשית לב, יב).

יעקב אבינו נרדף על ידי עשו, נרדף על ידי אליפז ונרדף עשרים שנה על ידי לבן. מדוע הוא אינו כותב מכתב ליצחק אביו שיתפלל עליו, ושישוחח עם עשו - שנזהר מאוד בכבודו - שיניח לו?...

יעקב אבינו לא עושה כן. הוא רוצה להישאר "נרדף" ושם מבטחו רק על השי"ת, שכן ידע כי "הָאֱלֹהִים יִבְקֹשׁ אֶת נִרְדָּף" (קהלת ג, טו).

כאשר אדם לא עושה דבר אלא תולה את בטחונו אך ורק בקב"ה - הריהו בגדר "נרדף" שאלוקים יהיה בעזרו. על התואר הזה יעקב לא היה מוכן לוותר!

בדרך הזו צעדו הרבה מגדולי ישראל שנרדפו על ידי מתנגדיהם, לעתים עד חורמה ממש, והם בחרו בפלך השתיקה. הם נותרו "נרדפים" ובסופו של דבר יצאו מנצחים!

דוגמא אחת מני רבות הוא הרמח"ל, רבי משה חיים לוצאטו זצ"ל, בעל ה"מסילת ישרים", שסבל מרדיפות נוראות, כמובא בספר "ירים משה" המתאר את קורות חייו של הרמח"ל, דברים פשוט מזעזעים.

ומה עשה הרמח"ל כנגד רודפיו? שָׁם יד לפיו! בכך הוא נותר "נרדף", ובסופו של דבר הוא זה שניצח! הוא עלה והתעלה במעלות קדושים וטהורים

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

מתקיים ביום כיפור מניין עם עשרות
מתפללים!

מספרים על רב גדול בישראל, שרבים
מבני קהילתו הושפעו לרעה מכת
המשכילים, והחלו לרדוף אותו על
שמרנותו ואי הסכמתו לערוך שינויים
בדת.

הרב פנה ל"חפץ חיים" זצ"ל בשאלה
האם כדאי לבוא קצת לקראתם, כדי
שיפסיקו את הרדיפות?

נענה ה"חפץ חיים" והשיב לו: "כשיש
מלך גדול וחזק, שקבוצה קטנה של
אנשים החליטו לרדוף אחריו ולמרוד
בו, למי תצטרף? האם תצטרף למלך
או לאותה קבוצה קטנה? הלוא בוודאי
תלך עם המלך כי בסופו של דבר
המלך ינצח!"

הקב"ה הוא אבינו הוא מלכנו והוא
מושיענו. בוודאי שאיתו נלך. בוודאי
שמלך כל הארץ הוא זה שינצח! בוא
יבוא במהרה היום בו יכירו וידעו כל
יושבי תבל כי ה' אמת ותורתו אמת,
ויקבלו כולם את עול מלכותו עליהם.

שלא ניתן לתארן במילים, וחיבר
ספרים על עניינים עליונים ביותר,
קודש קודשים!

וכך קורה, בעצם, לעם ישראל בכל
הדורות. נרדף, נרדף ושוב נרדף.
גזירות, פרעות, אינקוויזיציה, שואה,
ומה לא? אין לו על מי להישען אלא
על אביו שבשמים. ולמרות כל
הרדיפות הקשות - הוא חי וקיים! כי
"**אֱלֹקִים יִבְקֹשׂ אֶת נַרְדָּף**".

לא זו בלבד שעם ישראל נרדף
והצדיקים נרדפים, אלא השי"ת
בכבודו ובעצמו גם הוא כביכול נרדף.
ישנם אנשים הנלחמים בכל עז בקב"ה,
בתורה ובכל היקר והקדוש. אבל
בסופו של דבר האמת יוצאת לאור!
ניתן לראות בחוש מי המנצח! רבבות
בעלי התשובה יוכיחו!

רבים מהם הגיעו ממקומות שבהם
התנהלה מלחמת דת, התושבים ירדו
עד לשפל המדרגה ואכלו דבר אחר
ביום כיפור - והיום הם שוקדים על
התורה הקדושה, ומפיהם שמענו
עדויות מדהימות שבמקום ממנו באו

מדוע יעקב אבינו רצה להיפטר מצאנו

ועוד, על מנת שלבן לא יצליח לנשלו מכל אשר לו.

ומכל מקום, יעקב אבינו, איש האמת, הרגיש סלידה מכל אותו צאן שנולד לו מכוח התחבולות שעשה, והיה מעוניין להיפטר ממנו.

כשהגיע הזמן שהיה עליו לתת מנחה לעשו - נתן לו מהצאן הזה!

וזהו שאמר הכתוב: "וַיִּקַּח מִן הַבָּא בְיָדוֹ" - מאותו צאן שנולדו על ידי התחבולות שעשה בידו, את אלו שלח יעקב "מִנְחָה לְעֵשָׂו אָחִיו".

וַיִּקַּח מִן הַבָּא בְיָדוֹ מִנְחָה לְעֵשָׂו אָחִיו (בראשית לב, יד).

יש להבין מה הכוונה במילים "מִן הַבָּא בְיָדוֹ"? ועיין רש"י שהביא כמה פירושים בזה.

אפשר להוסיף ולבאר, שבמשך כל זמן שהותו של יעקב בבית לבן, החליף הלה את משכורתו עשרת מונים, מאה פעמים. מְעַקְדִים לְנִקְדִים וּמְנִקְדִים לְעַקְדִים.

יעקב אבינו נקט בתחבולות שונות, בדרך של "עם עֵקֶשׁ תִּתְפַּל" (שמואל ב-כב, כז), ביניהן פיצול הפצלות במקלות

דף חשבון לעשו

ונראה, שהתורה רצתה לרמוז שעשו עתיד לשלם גם על כל התולדות שִׁיִּצְאוּ מִכֹּל הַמִּנְחָה אֲשֶׁר קִיבַל!

יעקב אבינו לא נתן לו את כל המנחה הזאת במתנה, בלב שלם, אלא באונס,

עֲזִים מְאֹתִים וְתִישִׁים עֲשָׂרִים רְחֵלִים מְאֹתִים וְאַיִלִים עֲשָׂרִים (בראשית לב, טו).

יש להבין מה הצורך בכל הפירוט הזה? ובגמרא (כתובות סא ע"ב) למדו ממנו על חיוב עונה האמורה בתורה.

תרנגולים, ומצאתן אשתו. לאחר
 נְהָרְבוּ בִּיְצִים וּתְרַנְגוּלִים - מכרם וקנה
 בדמיהם עזים. פעם אחת עבר אותו
 אדם, שאבדו ממנו התרנגולים, ואמר
 לחברו: כאן הנחתי התרנגולים שלי.
 שמע רבי חנינא, אמר לו: יש לך בהן
 סימן? אמר לו: הן. נתן לו סימן ונטל
 את העיזים.

כדי לְרַצוֹתוֹ מִכַּעֲסוֹ. לכן, כשיגיע היום
 ועשו ישלם ליעקב - הוא לא ישלם לו
 רק את הקרן אלא גם את כל השבח
 שהשביחה המנחה.

וכמו שמספרת הגמרא (תענית כה ע"א):
 מעשה ועבר אדם אחד על פתח ביתו
 של רבי חנינא בן דוסא והניח שם

גם לרחוק ביותר - נשמה קדושה

יהודים שסטו מהדרך. הצרות
 הנוראות העבירו אותם על דעתם.
 הגיעו הדברים לידי חילול יום
 הכיפורים. מנהל הקבוצה היה אוכל
 נבלות וטריפות בריש גלי!

באחד הימים נכנסו הנאצים ימ"ש
 לבית כנסת והחלו להעלות באש את
 ספרי התורה.

אותו מנהל היה הראשון שקפץ לתוך
 האש ונשרף, יחד עם ספרי התורה,
 על קידוש השם!

ברגע של אמת - כל לב יהודי מתעורר!

וַיֵּדָא כִּי לֹא יָכֹל לֵז... וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב
 יֹאמֶר עוֹד שְׂמֹךְ כִּי אִם יִשְׂרָאֵל כִּי שְׂרִיֶּת
 עִם אֱלֹקִים וְעִם אַנְשִׁים וַתּוֹכֵל (בראשית
 לב, כו-כט).

ברגע של אמת גם שרו של עשו מודה
 בניצחונו של יעקב!

"כִּי שְׂרִיֶּת עִם אֱלֹקִים... - וַתּוֹכֵל".

עלינו לדעת: גם לאדם הנראה רחוק
 משמירת תורה ומצוות, וקרבת
 אלוקים ממנו והלאה - יש נשמה
 קדושה, וברגע של אמת היא תתעורר!

בתקופת השואה היתה קבוצה של

חמדת הממון גברה על ההגיון

- וכך צלחה תכניתו של יעקב והוא ניצל.

לפני כמאה שנים חי בירושלים, בשכונת בית ישראל, הגאון רבי אריה לייב הרשלר זצ"ל, הנודע בכינויו "רבי לייב דיין".

רבי לייב היה תלמיד חכם גדול ואדם פיקח במיוחד. לא רק אחיו היהודים היו ניגשים לדרוש בעצתו, אלא אף הערבים תושבי העיר הכירו את 'חכימא דיהודאי', ופעמים רבות היו נהנים גם הם מתבוננתו.

והנה, אירע פעם כי יהודי אחד הלווה לשכנו הערבי מאה מג'ידים - סכום

וְאִמְרַתָּ לְעַבְדְּךָ לְיַעֲקֹב מְנַחָה הוּא שְׁלֹחָה לְאֲדֹנָי לְעֵשׂוֹ (בראשית לב, יט).

יעקב יודע כי אין דרך למנוע מעשו להורגו, אלא באמצעות הצתת חמדת הממון שלו.

לכן מחלק הוא את המנחה לעדרים עדרים ושולח איתם אנשים רבים - כדי להעצים את תחושת השפע ולהגדיל את תאוותו של עשו.

מסיבה זו הוא גם מצווה את עבדיו, כי כאשר יפגשו בו - ראשית כל יבהירו לו כי מצפה לו טובת הנאה.

ואכן, השוחד עיוור את עיניו והגיונו של עשו, והצלחה לגבור על רצונו להרוג את יעקב. הוא הלך אחר תאוות ליבו

זֶה הַיּוֹם עֲשֵׂה הַיּוֹם

בשעה טובה ומוצלחת יצא לאור
ספר מפתחות "משכני אחריד"
על כל סדרת ספרי "משכני אחריד" של מורינו ורבינו מרן דאש הישיבה
הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א
הכוללים בתוכם: מפתח צרכים/משלים, מפתח מקורות תנ"ך, ש"ס, אירשים ומפרשים
מפתח רבנים, סיפורים ועוד...

02-5000455 ניתן להשיג משרדי הישיבה, בטלפון:

שלושים גרוש, ספור אותם לעיניו והנח אותם על השולחן.

"הקאדי בוודאי ילעג לך, ואולי אף יאיים עליך בתביעה. וכי לשחד אותי אתה מתכוון? אז תניח על השולחן חמישה גרוש נוספים, ועוד חמישה ועוד... היה עקבי ואל תעצור, עד שהקאדי יפסיק את צעקותיו וישתף איתך פעולה".

היהודי פעל לפי הוראות הרב ויישם אותן בדיוקנות. למחרת קרא הקאדי לשכן הערבי והודיע לו: "אמש התגלה אלי נביאנו מוחמד בחלום הלילה והודיעני כי אם לא תחזיר ליהודי את כספו, עוד הלילה יבוא אליך ויחנוק אותך בשנתך".

לא חלפה שעה, וכבר קיבל היהודי את מאה המג'ידים לידיו, עד הגרוש האחרון.

הנה כי כן, אדם הנגוע בתאוות בצע, אינו יכול לעמוד כנגד הגרושים המצטברים על שולחנו.

שבימים ההם היה שווה ערך לכעשרת אלפים דולר. בין השניים שררו יחסי ידידות עמוקים, והיהודי ויתר על שלב חתימת השטר. הלווה הערבי אמר: "חודש", והיהודי הסכים.

בהגיע מועד הפרעון ניגש המלווה אל הלווה וביקש את כספו בחזרה.

"כמה?" שאל הערבי בקול רווי פליאה. "מאה מג'ידים? אתה נתת לי? מעולם לא קיבלתי ממך סכום כזה", הוסיף הערבי בלגלוג.

"מה לך, ידידי?" נדהם היהודי. "כיצד יכול אתה להתכחש לחוב?"

אך הערבי בשלו. מעולם לא לווה משכנו היהודי סכום כסף גדול כל כך.

שבור ורצוץ עזב המלווה את ביתו של הלווה. אם לא יקבל את כספו, יגיע עד מהרה לפשיטת רגל.

בצר לו ניגש אל רבי לייב דיין ושטח בפניו את הסיפור כולו. תגובתו של הרב לא איחרה לבוא: "לך אל הקאדי", הורה ליהודי המודאג, "ספר לו את הסיפור, ומיד לאחר מכן הוצא

על שום דבר, לא עשינו שום קניין... מדוע שאתן לך מחצית מן הזכייה שלי רק בגלל פטפוטי הבל? אנחנו חברים, אולי אתן לך כמה פרוטות."

"בסדר גמור", עונה ראובן בשלווה. "אז אתן לך כמה פרוטות..."

שמעון מתבלבל, וראובן מסביר: "אני הוא זה שזכיתי, ואני מוכן לתת לך כמה פרוטות..."

"אבל סיכמנו!"

"מה פתאום... רק דיברנו... לא חתמנו על שום דבר, לא עשינו שום קניין... מדוע שאתן לך מחצית מן הזכייה שלי רק בגלל פטפוטי הבל?"

אכן, אין לך דבר המסנוור את עיניו של האדם יותר מנצנוצו של מטבע!

מדהים להיווכח כיצד מעוותת חמדת הממון את הסתכלותו הישרה של האדם, ובאיזו קלות היא מהפכת את ליבו. הרב אליעזר טורק שליט"א מביא בספרו מעשה נאה הממחיש זאת היטב:

פעם הלכו שני ידידים, ראובן ושמעון, וקנו יחד כרטיסי לוטו. אם אחד מהם יזכה, כך סיכמו ביניהם, יחלקו את הזכיה ביניהם - שווה בשווה.

לאחר מספר ימים מגלה ראובן כי כרטיסו זכה. הוא ניגש לשמעון ומודיע לו בהתרגשות: "מזל טוב! זכית! ואל תשכח לתת לי מחצית מהסכום..."

"רגע רגע" מתעשת שמעון במהירות. "מה פתאום? רק דיברנו... לא חתמנו

יעקב גיבור חיל-מדוע פחד מעשו

שכוחו גדול" (רש"י שם).

אם כוחו של יעקב היה כה גדול, מפני מה פחד כל כך מעשו, ומדוע עשה כל השתדלות כדי להימנע ממלחמה עימו?

אלא שאכן, לא על עצמו פחד יעקב ולא לשלומו האישי נתונה הייתה דאגתו, אלא "וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב עֵינָיו" - למרחוק! אין הכוונה למרחק הפיזי שהיה בין מחנה יעקב למחנה עשו, אלא למרחק הזמן. יעקב חזה את כל הצרות שעתידות לבוא על זרעו רח"ל ואת כל הייסורים שייגרמו להם על ידי זרעו של עשו, והתפלל שהקב"ה ישמור על בניו בכל הדורות ויצילם מיד עשו לכל אורך שנות גלות אדום. וכבר כתב רבינו יעקב בעל הטורים במקום אחר: "הצילני נא מיד" - ראשי תיבות: המן.

וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב עֵינָיו וַיֵּרָא וַהֲיָה עֵשָׂו בָּא וְעָמָו אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ (בראשית לג, א).

במדרש (אגדת בראשית פרק נד) מובא, כי בשעה שנשא יעקב את עיניו וראה את עשו וארבע מאות האנשים שעימו, היה מתיירא מהם מאוד. "אמר לו [הקב"ה]: מי שהצילך מלבן - הוא יצילך הימנו".

והדבר לכאורה קשה: אומנם ידע יעקב שעשו זומם להורגו, והנה כעת יוצא לקראתו בליווי צבא של ארבע מאות איש, אולם יעקב הלא היה גיבור חיל! כוחו הפיזי היה עצום, כמו שמצאנו בפרשת ויצא (כט, י): "וַיִּגָּשׁ יַעֲקֹב וַיִּגַּל אֶת הָאָבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר". היתה זו אבן גדולה וכבדה ורק כאשר התאספו הרועים יחד והרימו אותה בכוחות משותפים הצליחו להסירה מעל פי הבאר. אך יעקב, כשראה את רחל ממתינה להשקות את הצאן, ניגש והסיר את האבן, "כזה שמעביר את הפקק מעל פי צלוחית, להודיעך

נדבקו. החולים סבלו מייסורים נוראים והיו מרותקים למיטותיהם, ובאין רופא שיטפל בהם - הלך מצבם והחמיר.

באותו זמן חלה גם ראש העיר. אומנם מחלתו היתה קלה ובלתי מסוכנת, אך הוא זעק זעקות כאב מרות עד שבני ביתו נבהלו שמא הוא עומד למות, ושלחו אל השר שבעיר הסמוכה בקשה בהולה: "נראה שראש העיר נוטה למות. אנא שלח לכאן במהירות את הרופא!"

כשהגיע הרופא, בדק ביסודיות את ראש העיר ועד מהרה הבין כי לא מדובר במצב קשה או מסוכן, ואף הכאבים אינם כה עזים. הוא רצה להיפרד ממנו לשלום, אך ראש העיר ביקש ממנו: "אם כבר הגעת עד אלי, שמא תואיל להיכנס גם לביתו של

ולא לכל דור יש די זכויות כדי להציל את עצמו, אך תפילתו של יעקב שהיתה 'למרחוק' עומדת לנו עד היום הזה.

משל למה הדבר דומה, היה מלך שמינה את אחד מקרוביו להיות ראשה של עיר ספר [גבול] מרוחקת. בעיר זו לא נמצאו רופאים, אולם בעיר הסמוכה אליה התגורר רופא גדול ששימש כרופאו האישי של אחד משרי המלך שהתגורר אף הוא באותה עיר, הסמוכה לעיר הספר.

בין ראש העיר לשר שהתגורר בעיר הסמוכה שררו יחסי ידידות קרובים, וכאשר נזקק מי מהם לעזרתו של האחר, השתדל רעהו להושיט לו יד ולסייע לו כל יכולתו.

והנה, בעיר הספר אירעה התפרצות של מחלה קשה, וכמה מתושביה

אותנו לשווא וגרמת לנו להזעיק את הרופא?"

אמר להם: "אכן, לא בשבילי רציתי שיבוא לכאן הרופא, אלא בשביל החולים האחרים. ומכיוון שלא היה מגיע אליהם במיוחד, נאלצתי להביאו הנה עבורי, כביכול".

פחדו של יעקב מעשו לא היה אלא כמחלתו של ראש העיר, ובאמת יעקב התפלל והתחנן לא רק על עצמו, אלא כיוון בתפילתו על עם ישראל לאורך הדורות - שיזדקקו לרחמי שמים מרובים ולזכות אבות.

אחד השכנים שלי שחלה אף הוא?" נאות הרופא, בדק את החולה ואבחן את המחלה המסוכנת. לאחר שהעניק לו טיפול ראשוני שעצר את ההידרדרות, ואף נתן הנחיות כיצד להמשיך בטיפול, ביקש ראש העיר מהרופא שייכנס לחולה נוסף, ואחר כך לחולה שלישי ורביעי, עד שיצאו כל החולים מכלל סכנה.

כששב ראש העיר לביתו, לאחר שעבר עם הרופא בבתי החולים, שאלוהו בני ביתו: "אם אינך באמת כה חולה, מדוע צעקת כך? למה הבהלת

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 02 - 5000455 פקס: 02 - 5000502 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות

ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לזרע בר קיימא: אפרת בת שמחה סוליקה

לרפואת: רמי בן חנה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ויקאם הי"ו,

ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,

אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,

התנוקה נטע בת ג'והנה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איה ז"ל, מרים בת זררה ז"ל,

מוזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,

תמר בת רגינה ז"ל, רחל בת נג'מה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל,

מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל,

יעקב בן ברטה ז"ל, יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה